اقتصاد ایران
رکورد جدید قیمت نفت ۱۲

بورس
شاخص مالی همچنان در سرازیری ۱۳

بازار
فعالیت‌های مافیایی عامل گرانی کاغذ ۱۴

بازار
نزاع آهن ادامه دارد ۱۴

وزیر اقتصاد در همایش «اقتصاد ایران در گام نهم» خبر داد:

بررسی سناریوهای مختلف تحریم اقتصادی

علی حق

یک هفته پس از تهدید اقتصاد ایران به تحریم توسط اعضای شورای امنیت سازمان ملل، وزیر امور اقتصادی و دارایی روز دوشنبه در اولین موضع گیری رسمی یک مقام دولتی از بررسی ابعاد مختلف تحریم اقتصادی علیه جمهوری اسلامی خبر داد. این خبر در حالی منتشر شد که طی یک هفته گذشته شایعات موجود در مورد تدوین ۱۳ سناریوی متفاوت تحریم اقتصادی توسط مسئولان اقتصادی کشور مورد تایید هیچ مقام دولتی قرار نگرفته بود و تنها بر تاثیرناپذیری اقتصاد ایران از اعمال تحریم‌های احتمالی تاکید شده بود. با این وجود داوود دانش جعفری که در مراسم افتتاحیه همایش «اقتصاد ایران در گام نهم» سخن می گفت، اعلام کرد: «ما به عنوان مسئولان اقتصادی کشور ابعاد مختلف موضوع را در شرایط مختلف مورد توجه قرار داده‌ایم و در صورتی که لازم باشد، آن را اعلام خواهیم کرد.» با این حال وزیر امور اقتصادی و دارایی اظهار داشت: «امیدوارم در چند روز آینده شورای امنیت سیاست‌های منطقی تری را اتخاذ کند.» او که پیشتر به شرق گفته بود منافع بلندمدت دستیابی به فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای به اندازه‌ای هست که بتوان زیان‌های اقتصادی کوتاه‌مدت را تحمل کرد، قطعنامه شورای امنیت در مورد پرونده هسته‌ای ایران را غیرحقوقی عنوان کرد و گفت: «سیاست کشور این است که این قطعنامه را نپذیرد، زیرا کاری که ما کردیم در چارچوب قوانین مربوط به پیمان NPT است و براساس پیمان یاد شده، کشورهایی که آن را بپذیرند، باید بتوانند تحقیقات علمی و به طور کلی فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای داشته باشند. از این رو ایران نیز در این چارچوب عمل کرده است و مصوبه شورای امنیت جایگاه حقوقی ندارد.» دانش جعفری افزود: «اعضای شورای امنیت در گذشته اصرار می کردند که ایران این امر را بپذیرد، زیرا آنها می دانند درخواستشان از ایران در این مورد غیرقانونی است، لذا تلاش می کردند ایران داوطلب شود و آن را بپذیرد.» وزیر امور اقتصادی و دارایی ایجاد تعامل با اندیشمندان، صاحب‌نظران اقتصادی و مردم را از اهداف برگزاری همایش «اقتصاد ایران در گام نهم با تاکید بر اقشار کم‌درآمد و مناطق محروم» دانست. «داوود دانش جعفری» روز دوشنبه در مراسم آغاز به کار این همایش یک روزه در ساختمان شماره دو وزارت کار و امور اجتماعی آگاهی از اولویت‌ها و نقطه‌نظرهای اندیشمندان اقتصادی و بازخورد برنامه‌های دولت را از دیگر اهداف تشکیل این همایش ذکر کرد.

■ کاهش سهم دولت در بخش نفت و انرژی

«دانش جعفری» در این نشست که با حضور مدیران عامل برخی از بانک‌های خصوصی و دولتی و تعدادی از کارشناسان و مسئولان اقتصادی و سیاسی تشکیل شد، موارد مربوط به سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی را از مسائل مبتلا به کشور در سال‌های اخیر عنوان کرد. وزیر دارایی ابراز امیدواری کرد: با ابلاغ سیاست‌های کلی بند «ج» اصل ۴۴ قانون اساسی، بتوان این مسائل را سریع‌تر مرتفع کرد. وی درباره چگونگی تصمیم نظام درخصوص تدوین سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی گفت: نظر عموم اندیشمندان، صاحب‌نظران اقتصادی و اجتماعی در سال‌های اخیر این بود که افزایش بیش از حد نقش دولت در اقتصاد مانع تحقق توسعه کشور شده، بنابراین سیاست‌های کلی اصل یاد شده تدوین شد تا سهم مالکیت هر سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی در اقتصاد از یکدیگر تفکیک شود. دانش جعفری اضافه کرد: نقش و انحصار زیاد دولت در اقتصاد سبب شد که سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی تدوین شود تا امکان کاهش سهم دولت در اقتصاد بیش از پیش فراهم شود. وی گفت: هر چند سهم بخش خدمات و کشاورزی که به طور عمده توسط فعالان بخش خصوصی صورت می گیرد در اقتصاد زیاد است، اما سهم دولت در صنعت به خصوص در بخش نفت و انرژی بالا است که باید برای کاهش سهم دولت تلاش شود.

■ سهم دولت ۷۰ درصد است نه ۸۰ درصد

وزیر دارایی با بیان اینکه هیچ تحقیق جامع و معتبری درخصوص سهم دولت در اقتصاد وجود ندارد، سهم اقتصاد دولتی با احتساب بخش تعاون را در زمان حاضر حدود ۷۰ درصد عنوان کرد و افزود: ۳۰ درصد بقیه در اختیار بخش خصوصی است و این نمایی از وضعیت موجود اقتصاد کشور است. وی این مطلب عنوان شده از سوی برخی مطبوعات مبنی بر اینکه سهم دولت در اقتصاد بیش از ۸۰ درصد است را نادرست عنوان کرد و گفت: با توجه به سهم بالای خدمات و کشاورزی در اقتصاد کشور، این برآورد نادرست است. دانش جعفری با بیان اینکه براساس ابلاغیه اصل ۴۴ قانون اساسی باید سهم دولت در اقتصاد کشور تا ۲۰ درصد کاهش یابد و بقیه در اختیار بخش‌های خصوصی و تعاونی قرار گیرد، اظهار داشت: مطابق ابلاغیه اصل ۴۴ سهم بخش تعاون با توجه به آنکه دارای نگرش اجتماعی بیشتر نسبت به بخش خصوصی است باید تا ۲۵ درصد افزایش یابد. وی کاهش نقش دولت در اقتصاد از ۶۵ درصد به ۲۰ درصد و افزایش سهم بخش‌های خصوصی و تعاونی در اقتصاد تا بیش از دو برابر قبل یعنی تا ۸۰ درصد را از جهت گیری‌های دولت در راستای اجرایی شدن اصل ۴۴ قانون اساسی عنوان کرد.

■ تعمیم بیهوده وضعیت بازار

وزیر امور اقتصادی و دارایی تحقق خصوصی سازی در قالب اصل ۴۴ قانون اساسی را یک انقلاب در اقتصاد کشور دانست و تاکید کرد: برای تحقق کاهش نقش دولت در اقتصاد و افزایش نقش مردم و بخش خصوصی در اقتصاد باید دولت را شناخت و سپس آن را به بخش بازار تعمیم داد. وی گفت: با وجودی که امروز فراگیرترین نهاد اجتماعی در اغلب جوامع انسانی دولت و بازار است اما هنوز تعریف واحدی در جهان در این خصوص وجود ندارد و دولت در هر جامعه‌ای دارای تعریف و ویژگی خاص خود است، ضمن آنکه دولت‌ها در طول تاریخ دچار تغییر می شوند و عین این مفهوم در مورد بازار هم صدق می کند.

دانش جعفری معتقد است: تعمیم وضعیت بازار در اقتصاد کشورهای مختلف کار بیهوده‌ای است زیرا بی توجهی نسبت به شرایط زمانی، مکانی و به کارگیری عناوینی که در این زمینه وجود دارد، مبنی بر اینکه دولت و بازار در همه جا یکسان است، نادرست است. زیرا این امر می تواند در سراسر دنیا متفاوت باشد لذا باید این موارد را در اجرای خصوصی سازی مورد توجه قرار داد. وی متذکر شد: برای اجرای موفقیت‌آمیز خصوصی سازی در کشور شناسایی متغیرها ضروری است زیرا این متغیرها برای دوران گذار که به داشتن نقشه مبدا مقصد و نقشه راه نیاز دارد مهم است. وزیر دارایی با تشریح برخی از تحقیق‌های انجام شده در سراسر دنیا درخصوص ویژگی‌های دولت‌ها گفت: مفهوم کلی دولت این است که دولت تنها قوه مجریه نیست بلکه آنچه از معنای آن مستفاد می شود این است که دولت شامل قوه قضائیه، قوه مقننه و دیگر دستگاه‌ها و سازمان‌ها نیز می شود. وی از مباحث مطرح شده نتیجه گیری کرد: مفهوم دولت در ادبیات اقتصادی و اجتماعی و به طور کلی حقوقی دنیا یک مفهوم متفاوت است و سیاستگزاران و نهادهای اجتماعی نظیر دولت که قرار است سیاست‌های خصوصی سازی را اجرا کنند با این امر مخالفت می کنند. به طوری که ممکن است این امر مانع اجرای به موقع نقش سیاستگزاران در تحقق این هدف شود. دانش جعفری اجرایی شدن سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی را منوط به برقراری تعادل بین نیروهای اجتماعی در سیاست‌های مدنظر سیاستگزاران دانست و گفت: برای سپری کردن دوران موفقیت‌آمیز گذار، باید میان همه دستگاه‌ها و قوای مقننه و قضائیه و... هماهنگی و تعامل ایجاد شود تا این بخش‌ها آماده پذیرش این تغییرات شوند.

■ تشکیل ستاد راهبری و عملیاتی اصل ۴۴

وزیر امور اقتصادی و دارایی در خصوص تشکیل «ستاد راهبردی و عملیاتی» به منظور اجرای سریع‌تر سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی گفت: تاکنون دو بار در هیات دولت و دو بار نیز در ارتباط با موضوع‌های مختلف از جمله نحوه اجرای آن در ستاد یادشده گفت‌وگو شده است. وی درخصوص اعضای این ستاد افزود: در این ستاد علاوه بر رئیس جمهور و معاون اول ایشان وزرایی که ماموریت‌های مشخصی در ارتباط با سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی دارند و همچنین نمایندگانی از بخش‌های خصوصی و تعاونی، مجلس شورای اسلامی و قوه قضائیه عضویت دارند. دانش جعفری با بیان آنکه برای تشکیل این ستاد، چهار کارگروه پیش بینی شده که موضوع‌های مختلف را دنبال کنند، گفت: یک کارگروه مدیریت دولت در فضای جدید است زیرا دولت در فضای جدید باید از تصدی مدیریت و دخالت مستقیم پرهیز و بیشتر به سمت‌وسوی سیاست گزاری، نظارت و هدایت حرکت کند. وی اضافه کرد: فرآیند انتقال از وضعیت قبلی به وضعیت جدید مهمترین موضوعی است که دولت باید نقش جدید خود را تعریف کند زیرا مسئولیت اجرا یا تغییر از وضعیت قبلی به جدید نیز با دولت است و این امر می تواند نقش تصدی گری دولت را کاهش دهد.

دانش جعفری با بیان آنکه دو کارگروه نیز مسئولیت واگذاری‌ها و اجرای خصوصی سازی‌ها را برعهده دارند گفت: یک کارگروه نیز وظیفه توزیع سهام عدالت میان اقشار مشمول طرح را به عهده دارد. به عبارت دیگر فروش قسطی سهام برعهده این کارگروه است. قیمت سهام هم همان قیمتی است که در بورس تعیین می شود. وزیر دارایی افزود: دو دهک پایین جامعه که فروش قسطی سهام به آنها تعلق می گیرد می توانند از یک تخفیف ۵۰ درصدی استفاده کنند و به بقیه با همان قیمت قابل عرضه در بورس سهام فروخته شد. دانش جعفری، از تشکیل یک کارگروه دیگر برای عرضه سهام به عموم مردم از طریق بورس و اوراق بهادار تهران خبر داد و اظهار داشت: این کارگروه، ۴۰ درصد از سهام را در قالب فروش قسطی و ۴۰ درصد نیز در قالب عرضه عموم به بورس، انجام می دهد.

وی یادآور شد: در کارگروه سوم ممکن است ویژگی‌های خاصی نظیر میزان عرضه سهام در بورس و چگونگی تنظیم تقاضای خرید در بورس که باید متناسب با اهداف دولت باشد نیز مدنظر قرار بگیرد. دانش جعفری کارگروه دیگر را نیز «اطلاع رسانی و تبلیغات» اعلام کرد و گفت: این کارگروه موضوع اطلاع رسانی به رسانه‌ها را به طور جدی دنبال خواهد کرد. وزیر دارایی تصریح کرد: کارگروه‌ها هنوز شروع به کار نکرده‌اند و تنها بحث کلی ستاد در دولت بوده و ابعاد مختلف آنها مورد بررسی قرار گرفته است که فکر می کنم در جلسه بعدی دولت، تصویب و ابلاغ شود.

■ انتخاب نظام ارزی مناسب

پس از پایان مراسم افتتاحیه احمد مجتهد رئیس پژوهشکده پولی و بانکی به عنوان اولین ارائه‌کننده مقاله در همایش اقتصاد ایران در گام نهم پشت تریبون قرار گرفت. موضوع مقاله رئیس پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی انتخاب نظام ارزی مناسب بر رفاه اجتماعی ایران با توجه به نوسان‌های خالص دارایی‌های خارجی سیستم بانکی بود. مجتهد سپس کوچک بودن اقتصاد در عرصه مبادلات جهانی، قیمت‌پذیر بودن آن، اتکای شدید به درآمدهای نفت با نوسان شدید، شوک‌پذیری بالا، محدودیت در حجم ذخایر ارزی و بالاخره کشش‌پذیری ناچیز عرضه منابع ارزی را از ویژگی‌های منحصر به فرد اقتصاد ایران عنوان و تاکید کرد: انتخاب هرگونه نظام ارزی در کشور باید با توجه به این ویژگی‌ها صورت گیرد.

وی گفت: این ویژگی‌ها باعث شده که انتخاب هیچ یک از نظام‌های انتهایی و دو نقطه نهایی طیف برای نظام ارزی کشور مطلوب ارزیابی نشود. وی معتقد است حتی در صورت وجود وفور منابع ذخایر ارزی، اتخاذ و پیگیری نظام نرخ ثابت ارز اتلاف وسیع منابع ارزی را در پی دارد. ضمن آنکه نبود سازوکارهای مناسب جهت اتکای کامل به فعالیت‌های آزادانه نیروهای بازار ارز، تدبیر بخش خارجی اقتصاد با استفاده صرف از کارکرد این نیروها را با مشکل مواجه خواهد کرد. استاد دانشگاه علامه طباطبایی اضافه کرد: نظام نرخ‌های چندگانه ارز شیوه ماندگار و پایا برای کشور نیست، زیرا تمام مزایای ناشی از نرخ‌های ترجیحی ارز را به صورت آثار مثبت بیرونی به محیط خارجی سرریز می کند و رقابت‌پذیری خارجی اقتصاد ملی را به صورت مستمر در معرض فرسایش قرار می‌دهد. مجتهد تاکید کرد: برای انتخاب نظام مناسب ارزی گزینش نظام کاملاً شناور یا کاملاً ثابت چندان منطقی نیست. وی گفت: با توجه به مشکلات عدیده اقتصاد کشور در سطح کلان و لزوم اعمال کنترل و مدیریت بر سازوکارهای آن نظام «شناور مدیریت شده» می تواند گزینه‌ای مطلوب باشد، زیرا قابلیت انعطاف و قدرت مانور کافی را به سیاستگزاران ارزی کشور می‌دهد. در صورت وقوع و انتقال شوک‌های خارجی به اقتصاد به تعادل رساندن مجدد بخش خارجی اقتصاد با استفاده از ابزارهای این نظام محتمل و آسان‌تر خواهد بود. مجتهد در پایان گفت: روی آوردن بیش از پیش به نظام نرخ‌های ثابت ارز و تثبیت ارزش ریال به یک ارز عمده قوی ضمن آنکه سبب از دست رفتن ذخایر ارزی کشور می شود، استفاده از سیاست پولی را در راستای تامین اهداف ارزی قرار داده و استقلال سیاستگزار پولی را کاملاً سلب می کند.

عکس: رضا معتمدیان شرق

در بخش صبح این همایش پس از احمد مجتهد مقاله‌ای با عنوان تاثیر عملکرد سیستم بانکی بر رشد اقتصادی ایران توسط رفیعی کوهرودی، چنگی آشتیانی و بنیونی ارائه شد. همچنین سیف‌الله اسلامی نیز به توضیح اثر برخی متغیرهای اقتصادی کلان بر توزیع درآمد با تاکید بر یارانه‌ها پرداخت. پویا علاءالدین و محمد ثاقب‌فرد نیز به عنوان آخرین سخنران بخش صبح مقاله‌ای با عنوان «تحلیل اثر درآمدی، نظام درآمد- هزینه استانی در برنامه‌ریزی منطقه‌ای» ارائه کردند. یک ساعت و ده دقیقه بعد طهماسب مظاهری در اولین سخنرانی رسمی خود پس از ترک سمت معاونت کل وزارت اقتصاد و حضور در کسوت مدیرعاملی بانک توسعه صادرات به توضیح نحوه تعامل ایران با بانک توسعه اسلامی پرداخت.

■ ایران چهارمین سهامدار بانک توسعه اسلامی

مظاهری که نماینده ایران در بانک توسعه اسلامی نیز هست، گفت: با توجه به اینکه ایران چهارمین سهامدار بزرگ و از اعضای مهم بانک توسعه اسلامی به شمار می‌رود، از این حق برخوردار است که از برنامه‌های جدید بانک در جهت توسعه کشور استفاده کند. مدیرعامل بانک توسعه صادرات آخرین برآورد سرمایه بانک توسعه اسلامی را ۱۵ میلیارد دینار اسلامی ذکر کرد و اظهار داشت: به منظور ارائه خدمات کشورهای عضو بانک به سایر کشورهای دنیا، باید با خدمات تکنولوژیکی روز آشنا باشند.

■ افزایش سرمایه ۱۰۰ درصدی

مظاهری افزود: در نشست دو ماه پیش این بانک در کویت سرمایه بانک توسعه اسلامی از ۲۰ میلیارد دلار به ۴۰ میلیارد دلار یعنی معادل ۱۰۰ درصد افزایش یافت.

وی هدف بانک توسعه اسلامی را شناسایی پروژه‌ها در کشورهای عضو دانست و تصریح کرد: بانک توسعه اسلامی اعتبارات مورد نیاز برای این پروژه‌ها را به دولت‌ها قرض می‌دهد و با تضمین دولت‌ها این پروژه‌ها را اجرایی می کند. مظاهری با اشاره به اجرای پروژه‌هایی که از محل اعتبارات بانک توسعه اسلامی طی چند سال اخیر در ایران به مرحله اجرا درآمده است، گفت: از طریق وام‌های این بانک خرابی‌های ناشی از حوادث طبیعی در کشور مورد بازسازی قرار گرفته است. وی بیان کرد: بر اساس تشکیل کمیسیونی در بانک توسعه اسلامی سند چشم‌اندازی برای مدت ۱۵ سال در بانک تعریف شده است. مدیرعامل بانک توسعه صادرات اضافه کرد: به تبع تغییرات عمده اقتصادی در دنیا این سند نیز تغییراتی را برای فعالیت‌های بانک پیش‌بینی کرده و طی دو، سه ماه اخیر این اقدامات را آغاز کرده است.

■ موضع سه‌گانه ایران نسبت به بانک توسعه

مظاهری با اشاره به اینکه ایران سه نقش و موضع در بانک توسعه اسلامی می تواند ایفا کند، افزود: با توجه به اینکه ایران چهارمین سهامدار بزرگ و از اعضای مهم بانک توسعه اسلامی به شمار می رود، از این حق برخوردار هستیم که از برنامه‌های جدید بانک در جهت توسعه کشور استفاده کنیم. مظاهری ادامه داد: می توانیم از منابع بانک توسعه اسلامی برای کارهای توسعه‌ای کشور استفاده کنیم و پروژه‌های مناسبی در این راستا تعریف نماییم. وی گفت: ۲۵ کشور از ۵۶ کشور عضو بانک جزء کشورهای کمتر توسعه‌یافته و فقیرترین کشورهای دنیا هستند و یکی از وظایف بانک خدمات‌رسانی به این کشورها است. مدیرعامل بانک توسعه صادرات خاطرنشان کرد: ایران می تواند به تحول سازمانی بانک توسعه اسلامی کمک کرده و به رئیس بانک مشورت‌هایی را ارائه دهد. مظاهری گفت: اگر خواهان دستیابی به رشد ۸ درصدی در اقتصاد هستیم، باید برای این میزان کالا و خدمات در بازارهای دنیا مشتری پیدا کنیم که جز با تعامل مثبت و سازنده با سایر کشورهای دنیا و از جمله بانک توسعه اسلامی میسر نمی شود.

■ رشد ۳۵ درصدی درآمدهای مالیاتی

در همین حال رئیس کل سازمان امور مالیاتی که به عنوان مدعو در این همایش شرکت داشت، در جمع خبرنگاران از افزایش ۳۵درصدی درآمدهای مالیاتی در چهارماهه اول امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل خبر داد. علی اکبر عرب‌مازار در حاشیه همایش اقتصاد ایران در گام نهم با بیان اینکه میزان وصولی مالیات‌های کشور در ۴ماهه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳۵ درصد افزایش یافته است افزود: دلیل عمده افزایش ۳۵ درصدی درآمدهای مالیاتی، وصول درآمدهای مالیاتی تیرماه بوده است. وی افزود: از ۶ هزار اتحادیه سراسر کشور با ۵ هزار اتحادیه توافقنامه‌هایی به منظور دریافت خوداظهاری مالیاتی به امضا رسیده است.

■ اظهار مالیاتی ۷۰ درصد پزشکان

رئیس سازمان امور مالیاتی با اشاره به تسلیم اظهارنامه مالیاتی ۶۵ تا ۷۰ درصدی پزشکان گفت: این در حالی است که پزشکان عضو سازمان نظام پزشکی استان تهران هنوز توافقنامه‌ای در این خصوص امضا نکرده‌اند و انتظار معافیت مالیاتی دارند. وی درخصوص مالیات‌های سنگینی که برای پزشکان وضع می شود، اظهار داشت: مالیات‌های سنگینی برای پزشکان در نظر گرفته نشده است. وی با اشاره به پرداخت قسطی مالیات‌ها گفت: با توافقات انجام شده با مودیان مالیاتی ۴۰ درصد حق مالیات‌ها نقد و بقیه به صورت اقساط دریافت می شود.

■ مالیات بر ارزش افزوده از سال ۸۷

رئیس سازمان امور مالیاتی کشور درخصوص زمان اجرای مالیات بر ارزش افزوده اظهار داشت: مالیات بر ارزش افزوده از ابتدای سال ۸۷ اجرایی می شود. وی با بیان اینکه لایحه مذکور در قالب ماده ۸۵ به مجلس ارائه می‌شود، افزود: درصورت موافقت با این پیشنهاد، مالیات بر ارزش افزوده بدون ارائه به صحن علنی در کمیسیون تخصصی مورد بررسی قرار می گیرد. عرب‌مازار اضافه کرد: نشست بررسی لایحه مالیات بر ارزش افزوده هر دو هفته یک‌بار در مجلس تشکیل می شود. به گفته وی طبق قانون برنامه چهارم توسعه رشد درآمدهای مالیاتی ۲۴ درصد در سال خواهد بود.

■ خط فقر خانوار تهرانی ۳۹۴ هزار تومان

ساعت چهارده و پنج دقیقه روز دوشنبه نوبت به ارائه مقاله حسین راغفر رسید. او که از برجسته‌ترین محققان اقتصادی در حوزه فقر و نابرابری است در این همایش مقاله‌ای چهاربخشی را با محور توزیع درآمد ارائه کرد. این پژوهش که انجام آن در ایران بی سابقه است، با همکاری علیرضا خلجی، زهرا ابراهیمی، سپیده ظهیری و خانم ذاکر برای اولین بار در همایش اقتصاد ایران در گام نهم ارائه شد. راغفر در مقدمه صحبت‌های خود گفت: «به لحاظ محدودیت‌های موجود در داده‌های آماری اقتصادی ایران دوره مورد بررسی طرح ۱۳۶۳ تا ۱۳۸۳ تعیین شده است.» وی افزود: «تعیین خط فقر در ایران تاکنون بدون توجه به سطوح رفاهی خانوارها صورت گرفته، یعنی وقتی خط فقر فلان تومان اعلام می شود، اطلاعات روشنی به دست نمی دهد.»

ادامه در صفحه ۱۲

تفسیر اقتصادی

قطار جایگزین هواپیما

عباس فتاح‌زاده

پیدایش قطارهای سریع و افزایش فزاینده سرعت آنها باعث می شود تا کارکرد هواپیما در مسیرهای زیادی کاهش پیدا کند. امروز در مواردی حتی در مسافت‌هایی حدود هزار کیلومتری قطار جایگزین هواپیما می شود. پیشتاز چنین روندی صنایع تولید قطار و لوکوموتیو در فرانسه و آلمان هستند. لذا در اینجا موضوع قطارهای فوق سریع در این دو کشور را مورد بررسی قرار می دهیم. شرکت راه‌آهن فرانسه موسوم به SNCF به رقیب شرکت‌های هواپیمایی این کشور بدل شده است. قطارهای فوق سریع آن موسوم به TGV باعث شده‌اند تا در بسیاری از مسیرهای داخل کشور فرانسه پروازهای هواپیماها کاهش یافته یا حتی کلاً تعطیل شوند. سیستم قیمت‌گذاری بلیت این قطارها هم کاملاً انعطاف‌پذیر است، به گونه‌ای که از لحاظ صرفه اقتصادی کاملاً قابل رقابت با پروازهای هواپیماها هستند. شبکه ریلی ویژه قطارهای سریع چنان کارآمد است که در اغلب مسیرهای داخل کشور فرانسه بین ۶۵ تا ۹۵ درصد رفت و آمدها با آن صورت می گیرد. قطارهای TGV در فرانسه همان نقشی را ایفا می کنند که قطارهای فوق سریع ICE با شدتی کمتر در آلمان آن را بر عهده دارند. البته شبکه ریلی ویژه ICE در آلمان هنوز کاملاً فراگیر نیست. امروز فرانسوی‌ها حتی قطارهای فوق‌سریع را بر خودروی شخصی خود هم اولویت می دهند. اگر تا چند سال پیش ۳۰ درصد فرانسوی‌ها برای رفتن از پاریس به مارسی از قطار استفاده می کردند، امروز سهم این افراد به ۷۰درصد رسیده است. در مسیرهای پاریس به لندن یا شهر بوردو هم دوسوم مسافران از قطار استفاده می کنند. مسیر پاریس - لندن با یکی از انواع TGV موسوم به قطار یوروواستار طی می شود. امروز شرکت هواپیمایی ایرفرانس چنان از رشد این قطارها رنج می برد که به بزرگترین دشمن آن بدل شده است. پروازهای این شرکت و چندین شرکت دیگر در مسیرهای نزدیک به پاریس بارها و بارها به علت کمبود مسافر لغو می شوند. قطارهای TGV با سرعت متوسط ۲۶۲ کیلومتر در ساعت ظرف تنها سه ساعت مسافت ۷۵۰ کیلومتری پاریس تا مارسی را طی می کنند. برای مقایسه بد نیست این را ذکر کنیم که اگر چنین قطارهایی در ایران وجود داشتند، مسافت تهران تا اغلب شهرهای استان خوزستان را می توانستند طی همین سه ساعت طی کنند. به عبارت دیگر شاید برخی ترجیح می دادند شغل خود را در تهران و محل سکونت‌شان را مثلاً در خوزستان قرار دهند. یا حداقل چنین کاری در آن صورت عجیب نمی نمود. اگر همین مسیر با هواپیما طی شود با احتساب زمان انتظار در فرودگاه و کل وقتی که در مجموع صرف می شود، طولانی‌تر خواهد بود. قطارهای TGV در برخی مسیرهای فرانسه حتی به سرعت ۳۰۰کیلومتر در ساعت هم می رسند. سرعت آنها به حدی است که رقیب آلمانی‌شان موسوم به ICE در مواردی کاملاً عقب می ماند. به عنوان مثال قطار آلمانی‌ها مسیر هامبورگ تا مونیخ (شمال تا جنوب آلمان) را که تنها ۳۰ کیلومتر طولانی‌تر از فاصله پاریس- مارسی است شش ساعته پشت‌سر می گذارد. علت آن است که مسیر ICE به گونه‌ای نیست که بتواند با سرعت حداکثر حرکت کند. در حالی که فرانسوی‌ها برای قطارهای فوق سریع خویش ریل‌ها و ایستگاه‌های اختصاصی می سازند، ICE مجبور است در اغلب مسیرها از ریل‌های معمولی موجود استفاده کند. در آلمان تنها یک مسیر طولانی اختصاصی برای ICE وجود دارد، در حالی که تعداد مسیرهای طولانی اختصاصی TGV شش عدد است. علاوه بر این در آلمان در مسیر حرکت قطارهای فوق‌سریع، قطارهای معمولی هم حرکت می کنند، اما در فرانسه چنین نیست. تعداد ایستگاه‌های قطارهای آلمانی هم بسیار بیشتر از فرانسوی‌هاست و همین امر از سرعت آنها می کاهد. در بحث هزینه‌های مالی نیز فرانسوی‌ها بسیار موفق‌تر از آلمانی‌ها هستند.

ادامه در صفحه ۱۲

وزارت بازرگانی
شرکت سهامی نمایشگاه های بین المللی
جمهوری اسلامی ایران
بسمه تعالی

شماره ۱۱۷-۸۵

اطلاعیه مهم
دعوت از متقاضیان محترم برگزاری نمایشگاه

شرکت سهامی نمایشگاههای بین المللی جمهوری اسلامی ایران در نظر دارد تقویم نمایشگاهی سال ۱۳۸۶ را در آبان ماه ۱۳۸۵ منتشر نماید.
بدینوسیله از کلیه متقاضیان برگزاری نمایشگاه دعوت می نماید درخواست خود را به همراه فرم های تکمیل شده به دبیرخانه سازمان توسعه تجارت ایران - وزارت بازرگانی (با ارسال رونوشت به این شرکت) تسلیم نمایند.
مهلت پذیرش درخواست ها حداکثر تاریخ ۱۳۸۵/۵/۲۰ می باشد.

سازمان توسعه تجارت ایران:
تهران - بزرگراه شهید دکتر چمران - ساختمان میلاد - صندوق پستی ۱۱۴۸ تجریش - کد پستی ۱۹۳۹۵
تلفن ۲۱۹۱۹-دورنگار: ۲۲۶۶۴۰۴۵ و ۲۲۶۶۴۰۴۸
وب سایت www.tpo.ir آدرس پست الکترونیک info@tpo.ir

شرکت سهامی نمایشگاههای بین المللی جمهوری اسلامی ایران:
تهران - بزرگراه شهید دکتر چمران - صندوق پستی ۱۴۹۱-۱۹۳۹۵تجریش
تلفن ۲۱۹۱۹-دورنگار: ۳-۲۲۶۶۲۶۷۲
وب سایت www.IranFair.com آدرس پست الکترونیک office@IranFair.com

دعوت به همکاری
جهت کارگاه سدسازی
۱- مهندس عمران با بیش از ۸ سال سابقه
۲- فوق دیپلم نقشه برداری با بیش از ۵ سال سابقه
استان خراسان جنوبی - قائن
تماس: ۸ الی ۱۶ تلفن: ۸۸۷۸۱۷۸۵ و ۸۸۷۸۱۷۷۵-۰۲۱

شرق
رسانه بخش خصوصی